ТАҚРИЗ

ба автореферати Гулзода Рамазон Боймаҳмад дар мавзуи «Шароитҳои педагогии ташаккули нуфузи омӯзгор дар муҳити муосири муассисаи таҳсилоти миёнаи умумӣ» барои дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои педагогӣ аз рӯйи ихтисоси 13.00.01. – Педагогикаи умумӣ, таърихи педагогика ва таҳсилот

Автореферати рисолаи номзадии Гулзода Рамазон Боймаҳмад дар мавзуи «Шароитҳои педагогии ташаккули нуфузи омӯзгор дар муҳити муосири муассисаи таҳсилоти миёнаи умумӣ» яке аз масъалаҳои мубрами соҳаи педагогика, баланд бардоштани мақоми омӯзгор дар ҷомеа ва ташаккули нуфузи ӯ дар муассисаҳои таълимиро баррасӣ мекунад. Дар шароити муосир, ки ҷомеа ба дигаргуниҳои куллӣ рӯ ба рӯ аст, нуфузи омӯзгор ҳамчун шахси тарбиятгар ва роҳнамои насли наврас аҳамияти хоса касб мекунад.

Дар робита ба мубрамии мавзуъ, муаллиф дуруст қайд намудааст, ки дар ҷомеаи имрӯза, ки арзишҳо тағйир меёбанд ва технологияҳои иттилоотӣ хеле пеш рафтаанд, омӯзгор бояд на танҳо донишманд, балки шахси дорои нуфузи баланд бошад, то ки тавонад ба шогирдон таъсири мусбат расонад ва онҳоро ба роҳи дуруст ҳидоят кунад. Таҳқиқи шароитҳои педагогие, ки ба ташаккули нуфузи омӯзгор мусоидат мекунанд, барои беҳтар намудани сифати таълим ва тарбия дар мактабҳо аҳамияти калон дорад.

Аз ин рӯ, муаллиф ба омӯзиши масъалаҳои марбут ба нуфузи омӯзгор дар шароити муосир диққати ҷиддӣ медиҳад. Ӯ саъй мекунад, то нишон диҳад, ки нуфузи омӯзгор на танҳо як мафҳуми абстрактӣ, балки як воқеияти муҳими педагогӣ аст, ки ба раванди таълим таъсири бевосита мерасонад. Тавассути таҳлили амиқи адабиёти илмӣ ва таҷрибаи пешқадами омӯзгорон, муаллиф мекӯшад, то роҳҳои мушаххаси баланд бардоштани нуфузи омӯзгорро муайян созад. Дар ин замина, муаллиф ба масъалаи омодагии касбии омӯзгорон таваҷҷуҳи хоса зоҳир мекунад. Ӯ бар он назар аст, ки омӯзгор бояд на танҳо донишҳои амиқи фаннӣ дошта бошад, балки инчунин малакаҳои муошират, ҳамдардӣ ва эҷодкориро доро бошад. Ин хислатҳо ба омӯзгор имкон медиҳанд, ки бо шогирдон робитаи хуб барқарор намояд ва ба онҳо ҳамчун як шахсияти намунавӣ таъсир расонад. Илова бар ин, муаллиф ба аҳамияти муҳити педагогӣ низ диққати ҷиддӣ медиҳад. Ӯ қайд менамояд, ки дар муассисаҳои таълимӣ бояд фазои эҳтиром, ҳамкорӣ ва дастгирии мутақобила ҳукмрон бошад. Ин муҳит ба омӯзгорон имкон медиҳад, ки худро озод ва эмин ҳис намоянд ва нуфузи худро бемалол тақвият бахшанд.

Ҳамзамон, роҳбарияти мактабҳо бояд ба омӯзгорон имкониятҳои мунтазами такмили ихтисос ва рушди касбиро фароҳам оранд. Аз ин хотир, таҳқиқоти муаллиф дар бораи шароитҳои педагогие, ки ба ташаккули нуфузи омӯзгор мусоидат мекунанд, саҳми арзишманд дар рушди илми педагогика мебошад. Натиҷаҳои ин таҳқиқот метавонанд дар амалияи таълим ва тарбия дар мактабҳо васеъ истифода шаванд ва ба баланд бардоштани мақоми омӯзгор дар ҷомеа мусоидат намоянд. Инчунин, муаллиф умед дорад, ки таҳқиқоти мазкур барои омӯзгорони ҷавон ва хатмкунандагони муассисаҳои педагогӣ манбаи илҳом ва маводи роҳнамо хоҳад буд.

Мазмуни автореферат ба таври мухтасар мазмуни асосии рисолаи номзадиро инъикос намуда, ҳадаф, вазифаҳо, гипотеза, навгонии илмӣ ва аҳамияти амалии таҳқиқотро дар бар мегирад. Муаллиф дар автореферат нишон додааст, ки чӣ гуна шароитҳои педагогӣ ба ташаккули нуфузи омӯзгор таъсир мерасонанд ва роҳҳои баланд бардоштани нуфузи омӯзгорро дар муҳити муосири муассисаи таҳсилоти миёнаи умумӣ муайян намудааст. Муаллиф таҳлили муфассали адабиёти илмӣ ва методологии марбут ба масъалаи нуфузи омӯзгорро пешниҳод намуда, назария ва амалияи ташаккули нуфузи омӯзгорро дар шароити муосир баррасӣ менамояд. Таъкид мешавад, ки нуфузи омӯзгор на танҳо натиҷаи дониш ва малакаҳои касбӣ, балки инчунин сифатҳои шахсӣ, муносибат бо шогирдон ва ҳамкорон, инчунин фаъолияти ҷамъиятии ӯ мебошад.

Дар қисмати тадқиқотӣ муаллиф методикаи таҳқиқотро шарҳ дода, маълумоти эмпирикиро дар бораи вазъи воқеии нуфузи омӯзгорон дар муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ ҷамъоварӣ ва таҳлил менамояд. Натиҷаҳои таҳқиқот имкон медиҳанд, ки динамикаи тағйирёбии нуфузи омӯзгор дар зери таъсири омилҳои гуногун муайян карда шавад. Инчунин, муаллиф омилҳои мусоидаткунанда ва монеъшаванда ба ташаккули нуфузи омӯзгорро дар муассисаҳои таълимӣ муайян месозад. Муаллиф роҳҳои баланд бардоштани нуфузи омӯзгорро дар муҳити муосири муассисаи таҳсилоти миёнаи умумӣ пешниҳод мекунад.

Таҷассуми арзишмандии илмӣ ва амалии таҳқиқот. Натиҷаҳои таҳқиқот метавонанд барои кормандони соҳаи маориф, аз ҷумла роҳбарони муассисаҳои таълимӣ, муаллимон ва донишҷӯёни факултетҳои омӯзгорӣ муфид бошанд. Пешниҳодҳои муаллиф оид ба беҳтар намудани шароитҳои педагогии ташаккули нуфузи омӯзгор метавонанд дар таҳияи барномаҳои таълимӣ ва тарбиявӣ, инчунин дар курсҳои такмили ихтисоси омӯзгорон истифода шаванд. Хулосаҳои автореферат дар асоси натиҷаҳои таҳқиқот таҳия гардида, ба таври мухтасар мазмуни асосии рисолаи номзадиро инъикос мекунанд. Муаллиф таъкид менамояд, ки ташаккули нуфузи омӯзгор

раванди мураккаб ва бисёрҷанба буда, таваҷҷуҳи доимии муассисаҳои таълимӣ, мақомоти идоракунии маориф ва ҷомеаро талаб мекунад. Пешниҳодҳои муаллиф метавонанд дар таҳияи стратегия ва барномаҳои рушди маориф, инчунин дар амалияи фаъолияти омӯзгорӣ истифода шаванд.

Ҳарчанд ки автореферат мазмуни асосии рисолаи номзадиро инъикос менамояд, дар баъзе ҷойҳо мухтасарбаёнӣ ба назар мерасад. Хуб мебуд, агар муаллиф дар автореферат ба таври мушаххастар ба натиҷаҳои ба даст овардаи таҳқиқот ва пешниҳодҳои амалии худ ишора мекард. Ҳамчунин, нишон додани усулҳои таҳқиқоти истифодашуда ба таври мушаххастар манфиатбахш мебуд. Бартараф кардани баъзе ғалатҳои имлоӣ ва техникӣ низ аз манфиат холӣ нест.

Хулоса, бо вуҷуди камбудиҳои ҷузъӣ, автореферати Гулзода Рамазон Боймаҳмад дар мавзуи «Шароитҳои педагогии ташаккули нуфузи омӯзгор дар муҳити муосири муассисаи таҳсилоти миёнаи умумӣ» ба талаботи «Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ», ки бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30-юми июни соли 2021, таҳти №267 тасдиқ шудааст, мувофиқ буда, муаллифи он барои дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои педагогӣ аз рӯйи ихтисоси 13.00.01 – Педагогикаи умумӣ, таърихи педагогика ва таҳсилот сазовор аст.

Муовини сардори Раёсати
таҳсилоти томактабӣ,
номзади илмҳои педагогӣ Муҳиддинзода Қ.

18.04.2025

Маълумот барои тамос: 735140, Ҷумҳурии Тоҷикистон, ш. Душанбе кӯчаи Нисормуҳаммад 13а. Тел: Моб.: 888 000 798; E-mail: kutbiddin-1974@mail.ru

"Имзои Муҳиддинзода Қ.-ро тасдиқ мекунам"

Сардори раёсати кадрҳо ва корҳои махсуси Вазорати маориф ва илм *Ш.Саъдуллозода*

ВАЗОРАТИ МАОРИФ ВА ИЛМИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН
РАЁСАТИ КАДРҲО ВА КОРҲОИ МАХСУС